

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول : مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۴۲۷۰ •
نمبر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ •
تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: مصمیم

روزنامه شتر

یکشنبه ۲ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۲ شوال ۱۴۴۵ • ۲۱ آوریل ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۸۱۴ • ۱۲ صفحه •
اذان ظهر-تهران ۱۲:۰۳ • اذان مغرب ۱۹:۰۲ • اذان صبح فردا ۵:۲۵ • طلوع آفتاب ۵:۲۲

اول اردیبهشت، شیراز را در آوج بهار و زیبایی خود قرار داده است، روزی که در تقویم ملی ایرانیان روز بزرگداشت گلستان و بوستان است، روز بزرگداشت «سعدی» شیرین‌سخن.

عکس: فرزانه چخماق‌ساز،باشگاه خبرنگاران جوان

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

قراردادی که قرار بود دیده نشود؟!

پویانعمت‌اللهی

دیگر، طبق یک رسم نانوشته، دولت‌ها تلاش می‌کنند در بازه زمانی نوروز، روی اعصاب مردم راه نروند. اکنون سؤال این است که استفاده از مناسبت ۲۹ اسفند تا چه اندازه می‌تواند برای امضای بزرگ‌ترین قرارداد نفتی دولت سیزدهم توجیه داشته باشد؟ نمی‌توان پاسخ به این پرسش را مستسزم بازخوردی دانست که از اقدام سال قبل خواهند گرفت؛ چراکه اولاً در این بازه زمانی هیچ اتفاقی نمی‌تواند در ذهن ایرانیان از نوروز بزرگ‌تر و مهم‌تر باشد و ثانیاً اینکه استمرار تعطیلات تا نیمه‌های فروردین موجب بلاموضوع‌شدن هر اقدام می‌شود. اما انتخاب این تاریخ می‌تواند ذیل یک نشانه نمادین دیگر هم توجیه شود. نماد امر محسوس است که بر امر معقولی دلالت دارد. چارلز پیرس معتقد است در نمادها، نشانه اساساً مشابه موضوعش نیست، بلکه بر اساس رابطهای دلخواه یا کاملاً قراردادی به موضوع دلالت می‌کند و از طریق کاربرد با معنا پیوند می‌خورد. این معنا اما چه چیزی می‌تواند باشد؟

میدان آزادگان بزرگ‌ترین میدان نفتی مشترک کشور (و دهمین میدان نفتی بزرگ جهان) است. این میدان از سوی دیگر با کشور عراق مشترک است. طرف عراقی در سکوت خبری موفق شده شرکت‌های بزرگ و صاحب فناوری و سرمایه را پای کار توسعه این میدان بیاورد و با تمام قوا در حال مکیدن شیره جان میدان است. ایران سال‌هاست که معطل حضور شرکت‌های خارجی مانده و در نهایت همگی با اهمال

در آخرین روز کارِ سال قبل بود که قرارداد توسعه یکپارچه میدان مشترک نفتی آزادگان به‌عنوان بزرگ‌ترین پروژه سرمایه‌گذاری در دولت سیزدهم به ارزش حدود ۱۱.۵ میلیارد دلار امضا شد. انتخاب تاریخ مذکور بسیار عجیب می‌نماید؛ چرا باید بزرگ‌ترین قرارداد نفتی کشور (که آن‌گونه که ذکر شده واجد آثار و برکات عیدیه‌ای برای نظام اقتصادی کشور است) به روزی موکول شود که همه مردم درگیر کارهای عید و رتق‌وتفک امور شخصی هستند و به همه چیز فکر می‌کنند جز یک قرارداد بزرگ نفتی؟

آیا قصد خاصی در میان بوده که دولت به دست خود کارِ یک کند که این صدا شنیده نشود؟ کل کشور بلافاصله بعد از امضای این قرارداد به آغوش تعطیلات دوهفته‌ای نوروز رفت. اما در محافل کارشناسی انتخاب آن تاریخ هنوز برای بسیاری از ناظران (از جمله صاحب همین قلم) محل سؤال بود. با تأمل بر این موضوع، رزواییی از ابضاح پدید آمد. یکی از این رزویا می‌تواند آنچه را که مطمحن‌نظر مسئولان بوده است، ذیل نظریه نشانه‌شناسی توضیح دهد. اولین دلیل برای انتخاب این تاریخ را باید در آن مناسبت ویژه‌ای یافت که هر‌ساله در آخرین روز سال با آن مواجه هستیم؛ روز ۲۹ اسفند هر سال، روز ملی‌شدن صنعت نفت و یک تعطیل رسمی است. از سوی دیگر، یک قاعده رسمی در تشریفات و روابط‌عمومی وجود دارد مبنی بر اینکه تلاش می‌شود امضای هر سند مهم و تأثیرگذار در هر حوزه، در تاریخ مشخصی انجام شود که با مناسبت‌های آن حوزه ارتباط داشته باشد.

مثلاً مراسم افتتاح پروژه‌های ارتباطی وزارت ارتباطات، هم‌زمان با روز ارتباطات بوده، با انعقاد قراردادهای بزرگ بخش ترانزیت معمولاً مقارن هفته حمل‌ونقل است، با تجلیل از خبرنگاران هم‌زمان با روز خبرنگار انجام می‌شود. این تقارن البته برای صنعت نفت اندکی تفاوت دارد؛ چراکه بهترین مناسبت مرتبط با این صنعت، دقیقاً مقارن روزی است که هیچ‌کس توجهی به چیزی جز نوروز ندارد. از سوی

حمد بن‌جاسم آل‌ثانی، نخست‌وزیر پیشین و معمار سیاست خارجی قطر، در مصاحبه‌ای که در بهمن‌ماه ۱۴۰۰ با روزنامه القیس کویت انجام داد، با تمجید از «بردباری» در سیاست خارجی ایران، آن را به پسته تشبیه کرد و توضیح داد: وقتی با ایرانی‌ها جلسه داریم، ایرانی‌ها معمولاً سخاوتمندانه پذیرایی می‌کنند و پیسته و میوه می‌آورند. ما معمولاً مقداری پیسته برمی‌داشتیم و به‌سرعت می‌شکستیم و می‌خوردیم؛ اما ایرانی‌ها یک پیسته برمی‌داشتند و آن را خوب نگاه می‌کردند؛ سپس آن را به‌آرامی باز می‌کردند و می‌خوردند. این سبک در سیاست آنها نیز وجود دارد.

پاسخ نظامی موفق ایران به تعرض اسرائیل به بخش کنسولی سفارت ایران در سوریه را می‌توان زاینده چنین سیاستی توصیف کرد؛ یک تامل نزدیک به دوهفته‌ای سبب شد تا یک حمله گسترده، شدید و تأثیرگذار از لحاظ رسانه‌ای شکل بگیرد تا ضمن بازپس‌گیری اعتبار تضعیف‌شده ایران از حمله ۷ اکتبر تاکنون، فرصت جدید پیش‌روی دیپلماسی ایران گشوده شود تا معادلات جدیدی را در خاورمیانه ترسیم کند. البته این معادله جدید -در صورت موفقیت- در طول زمان تثبیت شده و به مقره یا خط قرمز جدید در منطقه بدل خواهد شد. این معادله جدید همان قراردادن پایگاه‌های خارجی ایران در لایه امن است که مدت‌هاست از سوی اسرائیل، آمریکا و متحدان اروپایی مورد تعرض قرار گرفته و بدون پاسخ می‌ماند.

از سوی دیگر شدت تخریب این حمله طوری تنظیم شد که امکان قربانی‌پروری - که سیاست همیشگی اسرائیل در مجامع بین‌المللی و رسانه‌هاست- و همچنین اجسام جهانی علیه ایران، در زمینه سیاسی، اجتماعی و نظامی مسیر نشود. واکنش ایران از دید غریب به اتفاق رسانه‌های جهان و تحلیل‌گران برجسته حوزه روابط بین‌الملل، موفق ارزیابی شد و می‌توان ایران را در جایگاه برنده حوادث اخیر تا این لحظه توصیف کرد. البته واکنش ایران در رسانه‌های صهیونیستی و اپوزیسیون دارای زاویه ایدئولوژیک با جمهوری اسلامی ایران بالطبع، منفی جلوه داده می‌شود. با تمام ارزیابی مثبتی که می‌توان از دفاع مشروع ایران تا این لحظه داشت، احتمالاً

مسئولان آمریکایی اعلام کردند برنامه جهانی غذا با مشارکت در ارسال کمک‌ها برای غیرنظامیان غزه به محض تکمیل ایجاد اسکله توسط ارتش آمریکا موافقت کرده است. آمریکا با این اقدام می‌خواهد از موج انتقادات بین‌المللی علیه خود بکاهد. پتانگون اعلام کرده می‌توان از طریق این‌بندر روزانه بیش از دو میلیون وعده غذایی را به ساکنان غزهبرساند. مسئولان بین‌المللی می‌گویند شمال غزه با قحطی روبه‌روست و ۷۰ درصد ساکنان از گرسنگی فاجعه‌باری رنج می‌برند.

لحظه‌های غم و اندوه

۱۷ اکتبر سال قبل بود که عکسی در خبرگزاری رویترز منتشر و جهان از این حجم غم و اندوه متأثر شد. «محمد سالم» عکاس فلسطینی، این عکس را در بیمارستان خان‌یونس در جنوب غزه به ثبت رسانده بود. در این عکس «ایناس ابوعمار» ۳۶ساله پیکر بی‌جان و کفن‌پوش سالی، خواهرزاده پنج‌ساله‌اش را در آغوش گرفته بود. این دختر کوچک همراه پدر و مادرش در بی اصابت موشک اسرائیلی به خانه‌شان جان سپرده بود. محمد سالم می‌گوید این عکس را روز دوم نوامبر با عنوان «لحظه‌ای قدرمند و اندوهناک که بیابگر مفهوم گسترده رویدادهای نوار غزه است»، منتشر کرده است. او شرایط آن بیمارستان در غزه را چنین توصیف کرد: «مردم سردرگم بودند و از این سو به آن سو می‌دویدند. با اضطراب می‌خواستند بدانند عزیزانشان چه سرنوشتی داشتند. به این زن که پیکر دخترک را در آغوش گرفته بود و از خود جدایش نمی‌کرد، خیره شدم.

حالا محمد سالم برنده جایزه معتبر بهترین عکس سال بنیاد عکس‌های مطبوعاتی -جهان ورلدپرس فوتو- شده است. برندگان شصت‌وهفتمین مسابقه جهانی عکس مطبوعاتی ورلدپرس از بین بیش از ۶۱ هزار اثر انتخاب شدند. به گفته هیئت داوران بنیاد عکس‌های مطبوعاتی جهان، این تصویر «یک توحه و تکریم است که نگاهی هم‌زمان استعاری و واقعی به فقدانِ تصوراتپذیر می‌اندازد». الجزیره به نقل از سالم درباره این عکس نوشت: «لحظه‌ای قدرتمند و غم‌انگیز بود و احساس کردم این تصویر مفهوم وسیع‌تری را از آنچه در نوار غزه اتفاق می‌افتد، خلاصه می‌کند».

«فیونا شیلدز»، رئیس هیئت داوران گفت: «این تصویر واقعا عمیقاً تأثیرگذار است. وقتی عکس را می‌بینی، گویا دافی در ذهنت برجای می‌ماند. این تصویر تداعی‌کننده یک نوع پیام تحت‌اللفظی و استعاری واقعی درباره وحشت و بیهودگی جنگ است و یک استدلال فوق‌العاده قدرتمند برای صلح محسوب می‌شود».

این نخستین بار نبود که «سالم» با اثری درباره درگیری فلسطینیان و اسرائیل در جهان شناخته می‌شود. او بیش از ۱۰ سال پیش نیز با تصویری دیگر از تلفات انسانی غزه، موفق به دریافت این جایزه شده بود.

دیگر برندگان این جایزه موضوعاتی نظیر آلزایمر، وضعیت مهاجران و جنگ در افغانستان را پوشش داده‌اند.

«لی-آن اولوج» از آفریقای جنوبی، با مجموعه تکان‌دهنده «والیم-بابنا» برنده جایزه بهترین عکس‌های داستانی شد. این پروژه که با همکاری مجله ژئو انجام شده است، به بیماری زوال عقل و بدنامی حاصل از آن در ماداگاسکار اختصاص دارد و «لی-آن اولوج» آن را از طریق پرتژه‌هایی از «دادا پاول» و خانواده‌اش به نمایش گذاشته است. فقدان آگاهی درباره بیماری آلزایمر در برخی کشورها باعث شده مردم به بیماران انگ بزنند. فارا، دختر دادا پاول، از پدرش که ۱۱ سال است به بیماری زوال عقل مبتلا شده، نگهداری می‌کند.پروژه «سکارا» که در سال ۲۰۱۸ کلید خورد، به بررسی تغییرات سیاست‌های مهاجرتی مکزیک می‌پردازد. سیاست‌هایی که از درهای باز به اقدامات سخت‌گیرانه تبدیل شدند. به گزارش یورونیوز، هیئت داوران بنیاد عکس‌های مطبوعاتی جهان در بیانیه‌ای درباره آثار او گفت که دیدگاه عکاس به‌عنوان یک مهاجر، به تأارش چشم‌اندازی «حساس» و انسان‌محور می‌دهد. همچنین «جولیا کوچتوا» از اوکراین برنده پروژه‌ای با عنوان «جنگ شخصی است»، شده است. این پروژه با ارائه نگاهی شخصی به واقعیت‌های خشونت‌بار جنگ، خود را از پوشش معمول درگیری‌های جاری متمایز می‌کند. همچنین خبرگزاری آسوشیتدپرس، با مجموعه چندرسانه‌ای با عنوان «شاور» اثر رناتا بریتو و فلیسه دانا به بررسی زندگی مهاجران غرب آفریقا می‌پردازد که تلاش می‌کنند خود را از طریق مسیر خطرناک اقیانوس اطلس به اروپا برسانند. «ابراهیم نوروزی» از آسوشیتدپرس برای مجموعه «افغانستان بر لبه»، به مستندسازی افغانستان پس از سلطه طالبان در اگوست ۲۰۲۱ پرداخته است.

خارجی‌خوانی

صدای‌بازنشستگان

امتداد: حالا که دو هفته از انتخابات شهرداری‌های ترکیه سبری شده، گردوغبار اولیه فرونشسته و می‌توان به بیان برخی دیگر از وجوه عجیب درباره این انتخابات مهم پرداخت. این بار و در انتخابات شهرداری‌ها، گروهی که پیش از هر گروه اجتماعی دیگری بر نتایج نهایی و سرنوشت حزب حاکم اثر گذاشت، «بازنشستگان» بودند. آنها در گرماگرم هفته‌های باقی‌مانده به انتخابات، بارها از دولت خواستند تا مستمری ماهانه بازنشستگان را بالا ببرد، اما اردوغان به این درخواست توجهی نکرد؛ شاید به این دلیل که خیالش از بابت آنها راحت بود و به‌عنوان یک رهبر پوپولیست مردمی که همواره در ریوند دل پیرمردها و پیرزن‌ها گوی سبقت از دیگر رهبران ر بوده بود، انتظار داشت این بار نیز در سراسر ترکیه، بازنشسته‌جماعت به حزب عدالت و توسعه رای دهد. ولی این اتفاق نیفتاد و بازنشسته‌ها سه دسته شدند؛ گروهی از آنان در صف همراهان وفادار ماندند و به آک‌پارتی رای دادند، گروه دوم از سر گلابه و اعتراض، به رقبای حزب اردوغان رای دادند و گروه سوم قهر کردند و پای صندوق نرفتند.

شاید این سؤال پیش بیاید که مگر ترکیه چند نفر بازنشسته دارد که رای آنها تا این اندازه مهم است؟ در پاسخ به این پرسش، باید به آمار رسمی وزارت خانواده و تأمین اجتماعی ترکیه مراجعه کنیم که می‌گوید: «ترکیه مجموعاً ۱۵میلیون و ۸۵۱هزار و ۲۴۴ بازنشسته دارد؛ یعنی رقمی نزدیک به ۱۶ میلیون رای‌دهنده که معادل یک چهارم کل جمعیت واجد شرایط رای‌ادن بود. با این حساب طبیعی است که رای آنان می‌تواند سرنوشت انتخابات را عوض کند. زمانی‌که اردوغان تصمیم گرفت به جای افزایش ۶۵درصدی مورد تقاضای کانون‌های بازنشستگان، مستمری آنان را تنها در حد ۳۷.۵۷ درصد تعیین کند و برای عیدی بازنشستگان نیز یک رقم بسیار ناچیز را تعیین کرد، فکرش را نمی‌درد چنین تصمیمی تا این اندازه بر وضعیت حزب حاکم تأثیر بگذارد. اما نخستین برنده انتخابات، بازنشستگان ترکیه بودند. آنان پیام آشکاری فرستادند و نشان دادند یک کشنگر بسیار مهم و شایان توجه هستند. اگرچه در ترکیه هم بازنشستگان اوضاع و احوال معیشتی بدی دارند، اما در آن نظام سیاسی، صدای آنها شنیده شد و توانستند کشنگری کنند. اگر در ایران نیز نظام سیاسی و اجرایی کشور، بر اساس یک سیاق انتخاباتی حرف‌های و پشرفته اداره شود و «رای مردم» با اماوگرهای نظارتی و رد و تایید و احراز و عدم احرازهای شگرف، اهمیت خود را از دست ندهد، قطعا بازنشستگان و دیگر گروه‌ها و اصناف، حرف‌های فراوانی برای گفتن خواهند داشت؛ در شرایطی که در ایران اغلب بازنشستگان ما به خاطر شرایط معیشتی سخت و دشوار، همچنان در حال کار و فعالیت هستند و از طرفی چیزی به نام ساختار حزبی، باشگاه بازنشستگان و امکان بیان مطالبه وجود ندارد.

خبرخوانی

گفت‌وگو با نهنگ‌ها

دانشمندان در آمریکا ادعا می‌کنند با یک نهنگ گوزپشت در آلاسکا ارتباط صوتی برقرار کرده‌اند. نهنگ‌ها به تولید صداهای پیچیده‌ای معروف‌اند که هزاران مایل مسافت زیر آب طی می‌کند تا با یکدیگر صحبت کنند، اما درک کامل صداهایشان پیچیده‌ای دیلماسی نیست. به گزارش دیلی‌میل، پژوهشگران پیش‌تر صدای چند گروه از نهنگ‌ها را ضبط کرده‌اند که زیر آب غرق آوازهایی پووند که همچنین آهنگین و در حال تغییر مداوم بودند. لیسا واکر، نویسنده دیگر این پژوهش، به نیویورک‌پست گفت: «زبان آنها پیچیده است. آنها صدایی شبیه سرفه و استغراق و ناله و جیغ درمی‌آورند. صداسازی‌شان جذاب است. ما سعی داریم بفهمیم این صداهای تولیدی چه معنایی دارند». پژوهشگران در این تحقیق، صداهای نهنگ‌های گوزپشت را که زیر آب ضبط شده بود، برای سایر نهنگ‌ها در ساحل آلاسکا پخش کردند. آنها دریافتند در حالی که بیشتر این نهنگ‌ها به فریادهای ضبط‌شده اعتنایی نکردند، یکی از آنها -یک نهنگ ماده به نام تواین- به مدت ۲۰ دقیقه دور قایق دانشمندان می‌چرخید و این صداها را تقلید می‌کرد.

سیاست پسته‌ای، راهبرد همیشه برنده!

جابودرستمی

دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشگاه تهران

دامنه‌دار شدن تنش‌ها و برگشتن ورق به نفع اسرائیل وجود دارد.

حتی حمله خفیف اصفهان یا حمله به حشدالشعبی که از سوی اسرائیل شکل گرفت هم تأثیری در برهم‌زدن موازنه ایجادشده نداشته و به تعبیر عضو تندرو کابینه تانناهو ضعیف و متضک ارزیابی می‌شود؛ البته این در صورتی است که گزارش سسی‌ان‌ان مبنی بر اتمام واکنش اسرائیل واقعیت داشته باشد.

اسرائیل پس از واکنش ایران با سه راه‌حل مواجه بوده است؛ یک واکنش قوی به خاک ایران، واکنش ضعیف به نیروهای نیابتی یا پایگاه‌های خارجی ایران و در نهایت واکنش نشان‌ندادن. هریک از این سه پاسخ از نقاط ضعف و قوت برخوردار است. واکنش اول بازپس‌گیری اعتبار از دست رفته نظامی اسرائیل به‌عنوان قدرتمندترین ارتش خاورمیانه و درعین‌حال تزلزل بیش‌ازپیش رابطه اسرائیل و متحدان غربی خود به‌ویژه آمریکا را در پی خواهد داشت. این حمله قوی همچنین می‌تواند با تداوم درگیری‌ها در غزه، تمایل کشورها را برای به رسمیت شناختن کشور مستقل فلسطین افزایش دهد و باید توجه داشت که فاصله زمانی زیادی تا رای‌گیری در مجمع عمومی برای شناسایی فلسطین نمانده است. درعین‌حال تانناهو و کابینه در این صورت موفق خواهند شد تا بیش از هر زمان دیگری دیدگاه‌های افراطی درون اسرائیل را تقویت کرده و از آن در صحنه سیاسی به نفع خود بهره ببرند.

به گزارش گاردین، ۳۱ نویسنده و مترجم، آثار خود را از فهرست جوایز ادبی «انجمن قلم آمریکا» سال ۲۰۲۴ به دلیل «ناکامی این سازمان در حمایت از نویسندگان فلسطینی در غزه» خارج یا این جایزه را رد کرده‌اند. ۹ نفر از ۱۰ نامزد اولیه بخش جایزه قلم آمریکا که ۷۵ هزار دلار ارزش دارد، از این رقابت کناره‌گیری کرده‌اند. پیش‌تر نیز در ماه فوریه بیش از ۵۰۰ نویسنده با امضای نامه‌ای سرگناه نسبت به رویکرد منفعل و سکوت انجمن قلم آمریکا انتقاد کرده بودند.

مدیرعامل سازمان مدیریت پسماند شهرداری قم اعلام کرد: «روزانه ۷۰۰ تن پسماند عادی شهری تولید می‌شود که با حدود ۲۲۰ سربوس خودرو از سطح جمع‌آوری و به ایستگاه‌های انتقال منتقل می‌شود. همچنین حدود ۱۲ تن زباله شهری از مبدأ تفکیک می‌شود و میانگین ۶۲۰ تن پسماند روزانه تحویل می‌شود. ۵۰ درصد از پسماندها از گرانیک و مواد غذایی هستند و بالغ بر ۱۰ تا ۱۲ درصد از پسماندها مواد پایه پلیمر و پلاستیک هستند و بالغ بر ۳۰۰ کاراز اقدام به جمع‌آوری پسماندها می‌کنند.